

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IX. Quot sint in Deo subsistentiæ ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

innuitur Relativa. Confirmatur ex opposito, quia etiam personalitas creata significata ut creata, saltem implicite, & identice innuit aliquid absolutum, quidquid alii censeant in contrarium; ergo &c.

174. Oppones 1. Si per impossibile Personalitas Divina esset absoluta, adhuc eodem, quo nunc significaretur nomine; & tamen tunc neque implicite, neque identice significaretur ut relativa; ergo &c. Respondeo quidquid sit, significaretur ne eodem nomine, an non; siquidem nomina ex intentione imponentis dependent; tunc sicut non significaretur eadem dignitas, ita neque eadem Personalitas. Accedit, quod uno impossibili admisso, mirum non est si aliud sequatur; alioqui dicamus de facto significare simpliciter absolutum, quia tunc, saltem identice absolutum significaretur.

Oppones 2. Personalitas Divina optime intelligitur per hoc, quod sit Personalitas à se; hoc autem, neque implicite dicit relativum; ergo &c. Respondeo negando minorem: idem enim est Personalitas à se, atque exigens Aseitatem, sive Naturam Divinam, quam Aseitas constituit, & quam ipsa Aseitas, sive Natura Divina exigit: talis autem Personalitas eo ipso est relativa, ut diximus.

176. Dico 3. Personalitas Divina determinata Personæ, v. g. Patris dicit non solum relativum, sed etiam tale relativum. Probatur, quia ut jam determinata non est indifferens ad alias Personalitates Divinas, sed significatur ut jam determinata ad Patrem v. g. ergo dicit saltem implicite non solum relativum, sed etiam tale relativum.

177. Hinc fit, ut tam significatum formale Personalitatis, quam Personalitatis relativæ, quam taliter relativæ possit concipi ut aliquid singulare, aut per se, aut, ut ita dicam, per accidens; per se, prout est singularitas ipsa talis Personalitatis; per accidens, prout concipitur tanquam ratio communis Personalitatis, & Personalitatis relativæ, quæ concipitur ut singularis per identicam singularitatem. Unde quia in quolibet individuo quoad nos omnes gradus singularitatis distinguuntur, idem in eadem Persona Divina singulari concipimus ut formalitates singulares distinctas quoad nos rationem subsistendi, rationem Originis, & rationem Relationis. Ex dictis.

178. Conclusio fit: Quando dicimus, proprietates Personales constituere Personas, non quæ originis, neque quæ relationes formaliter, sed quæ formaliter subsistentias, non idem sequitur Personas Divinas constitui quoad nos absolutas, sed solum constitui formalitate subsistendi præscindente secundum explicitum à relativo, licet non ita præscindat secundum implicitum, secundum quod est quid relativum; ac proinde semper Personæ Divinæ constituuntur Relativis, & non absolutis. Totum hoc patet ex hactenus dictis, si attentè considerentur. Imò hoc non solum est verum de Personalitate Divina, prout est indifferens ad omnes Personalitates Divinas, sed etiam de qualibet determinatâ; siquidem quando concipitur una Persona ut determinatâ, & singulariter subsistens, exprimitur solus gradus subsistendi veluti extrinsecè singularis per determinatam singularitatem, quæ solum prout sic implicite, & veluti in confuso attingitur: sic enim possumus unum animal, vel unum hominem singularem concipere, & significare expresse solum quoad rationem animalis, vel hominis, quin expresse, sed tantum implicite

te concipiamus, & significemus formalitatem differentiæ illius.

Objicies 1. Illa formalitas subsistendi non concipitur ut relativa transcendentaliter; siquidem ratio subsistendi concipitur ut antecedens rationem principii, & originis; neque ut relativa prædicamentali; siquidem ratio ut prædicamentalis concipitur ut subsequens rationem originis; ergo videtur concipi ut absoluta, quod non est dicendum. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem, est enim relativa prædicamentali secundum implicitum, licet non ita concipiatur secundum explicitum, sic enim præscindit à relativo, præscindere autem à relativo non est concipere aliquid per modum absoluti.

Instabis: Personalitas Divina concipitur constituitur per analogiam ad personalitates creatas; sed hæc sunt absolutæ; ergo etiam illa ut absoluta concipitur, quatenus ut relativa non concipitur. Respondeo negando consequentiam; licet enim concipiamus Personalitates Divinas per analogiam ad creatas, neque ad id opus est, quod illas concipiamus positive ut absolutas, aut ut non relativitas, sed satis est, quod illas concipiamus præcisive non ut relativitas, quo sensu concipiuntur ut priores Relationibus, & talis conceptus præscindit ab absoluto, & relativo.

Objicies 2. Subsistentia prout præscindit à relativo, & absoluto est communis Divinæ, & creatæ; sed hæc loquimur de subsistentia prout constituit ut divina; ergo aut illa formalitas non est subsistentia Divina, quia præscindit à relativo; aut subsistentia Divina constituit, ut quid absolutum. Respondeo ad maiorem, subsistentiam, prout præscindit à relativo, & absoluto, esse communem divinæ, & creatæ, quando concipitur ut quid indifferens, & perfectè præcisive: aliter verò quando concipitur ut quid determinatum veluti extrinsecè, & præcisive minus perfectè, quæ aliquo modo attingit ipsam determinationem, nempe rationem ipsam relativam.

Objicies 3. Difficultas procedit de constitutione cuiusque Personæ singularis; sed nullus conceptus rei singularis videtur posse præscindere ab absoluto, & relativo; siquidem implicat concipi secundum suum esse determinatum, & non concipi, aut ut absolutum, aut ut relativum; ergo illa formalitas constituens Personam, aut est absoluta, quod implicat; aut est relativa, quod negamus. Respondeo ad minorem, nullum conceptum rei singularis formaliter posse præscindere ab absoluto, & relativo: posse tamen conceptum rei singularis identice præscindere, saltem expresse ab absoluto, & relativo: at verò formalitas subsistendi, licet concipiatur ut jam determinata, & singularis, talis tamen est, non formaliter, sed identice, ut supra diximus; ut potè quæ secundum se potest esse communis; sicque potest saltem expresse præscindere ab absoluto, & relativo.

SECTIO IX.

Quot sint in Deo Subsistentiæ?

GRAVIS est præsens difficultas, de qua inter Theologos triplicem invenio Sententiam: Prima Sententia docet in Deo unicam esse subsistentiam, absolutam, modificatam

modificatam tamen tribus relationibus, quæ rationi subsistendi addunt incommunicabilitatem. Ita Durand. in 1. dist. 26. q. 1. n. 6. & dist. 33. q. 1. n. 37. & in 3. dist. 1. q. 2. num. 7. Scot. in 3. dist. 1. q. 2. §. ad questionem, & in 1. dist. 4. q. 2. & dist. 26. q. unica, & quodlib. 5. art. 3. ad 3. Albert. 1. p. sum. q. 43. memb. 1. & 2. art. 1. & 2. Argentina in 1. dist. 26. q. 1. art. 3. ad 3. & ad 8. & in 3. dist. 5. q. 1. art. 2. Marfil. in 1. q. 30. art. 2. ad 4. & ad 10. Capreol. in 1. dist. 26. q. 1. art. 1. conclus. 3. & in 3. dist. 1. q. 1. art. 3. Deza in 1. dist. 26. q. 1. & in 3. dist. 1. q. 1. Ferrar. lib. 3. contr. gent. cap. 26. & alii.

184. Secunda Sententia asserit, dari quidem tres subsistentias Relativas realiter distinctas, & unam absolutam communem, & identificatam tribus Personis. Ita Paludan. in 3. dist. 1. q. 2. Caiet. 1. p. q. 30. art. 4. & in 3. dist. 3. art. 2. & 1. p. q. 3. art. 3. & q. 19. art. 4. Gabr. quest. 1. art. 3. dub. 4. Richard. art. 1. q. 2. ad 1. Almain. q. 1. art. 3. dub. ult. Ocham. in 3. q. 1. quos citat, & sequitur P. Soar. tom. 1. in 3. p. d. 11. sect. 3. & lib. 4. de Trinit. cap. 11. & 14. tenent etiam Bannez 1. p. q. 39. art. 2. Alvarez 3. p. q. 3. a. 3. Zumel. 1. p. q. 30. a. 1. P. Molin. 1. p. q. 29. a. 2. d. 3. P. Fonf. lib. 5. Met. cap. 8. q. 5. sect. 5. P. Belarm. tom. 1. lib. 2. de Christo. cap. 15. P. Granad. 1. p. tract. 4. d. 5. sect. 3. & alii.

185. Tertia Sententia affirmat præter tres subsistentias Relativas realiter distinctas, nullam dari in Deo subsistentiam absolutam communem omnibus tribus Personis. Ita Alex. 1. p. q. 57. memb. 3. & 3. p. q. 2. memb. 3. D. Bonav. in 1. dist. 23. art. 2. q. 1. & 2. Henricus 2. p. sum. a. 53. q. 6. ad 4. & quodlib. 5. q. 8. Aureol. in 1. dist. 26. a. 4. §. Respat ergo. Genes. lib. 2. de Trinit. P. Vasq. 1. p. d. 125. cap. 3. P. Mendoza in quodlib. q. 3. P. Valent. 1. p. quest. sua 13. punct. 2. & lib. 3. contr. de Trinit. quos citat, & sequitur P. Ruiz. d. 34. de Trinit. sect. 1. dicens esse D. Thom. 1. p. q. 39. art. 4. tenent etiam Zuniga d. 5. de Trinit. dub. 10. memb. 1. P. Amicus d. 21. n. 18. P. Becan. tract. 2. cap. 3. q. 4. conclus. 1. & de Incarn. cap. 4. q. 2. n. 5. Gamacheus hic cap. 4. Lorca de Incarn. d. 24. n. 2. P. Preposit. q. 29. art. 4. dub. 3. n. 21. P. Tanner. d. 4. q. 1. dub. 6. n. 8. P. Albertin. tom. 2. de substant. coroll. 11. dub. 1. P. Arrub. d. 108. cap. 3. & d. 109. cap. 2. P. Arriaga 1. p. d. 51. sect. 2. P. Venkenus hic d. 34. cap. 3. P. Compton. tom. 1. d. 57. sect. 3. num. 2. P. Alarcon. tr. 5. d. 4. cap. 3. & 4. P. Rhodex tom. 1. d. 6. q. 2. sect. 6. & alii.

186. Resolutio sit: In Deo sunt tres subsistentiæ Relativæ. Ita Doctores citati pro secunda, & tertia sententia, quorum P. Ruiz. cit. sect. 2. n. 1. dicit ita hujus resolutionis certitudinem esse fidei conjunctam, ut sine errore negari non possit. Probatur primò autoritate Concilior. ex Concil. Nicæn. 1. lib. 2. §. In lib. Job. Una, ait, Divinitas S. Trinitatis in tribus subsistentiis perfectis equalibus consideratur. Idem habet S. Cym sit copiosa. Et Concil. Nicæn. 2. act. 3. in Confess. fidei. Unam Deitatem, ait, in tribus subsistentiis indivisim discretam, & distinctim unitam. Et idem repetit sæpius eodem loco cit. Et Concil. Constantinop. 1. & 2. ibi collat. 2. Si quis, ait, non confiteatur unam Deitatem in tribus subsistentiis, five Personis adorandam, anathema sit. Et Concil. Later. 2. sub Martin. 1. Consult. 5. can. 1. Si quis, inquit, non confiteatur secundum Sanctos Patres, propriè, & verè Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, Trinitatem in Unitate, & Unitatem in Trinitate, hoc est, unam Deum in tribus subsistentiis consubstantialibus, anathema sit. Et idem habet Concil. Florent. in litteris union. sess. ult. sub Eugen. IV. ex quibus satis apertè constat dari in Deo tres sub-

sistentias relativæ; ergo &c.

Probatur secundò autoritate Sanctior. Patrum. 187. D. Justin. q. 17. ad Orthodoxos. Unus est, ait, Deus uno, & indivisus substantia, sed tres Personæ divisione consistentiarum. D. Athan. tom. 2. quest. q. 7. Tres Personas, inquit, Confiteor, tres subsistentias, tria propria, tria individua, tres characteres. Et D. Greg. Nyssen. orat. Catechet. cap. 3. docet in Trinitate idem esse distinctum, ac discretum consistentiæ, & hypostasi. Et lib. de Trinit. Trias, ait, unumquodque in propria subsistentia Personæ. Et D. Damascen. lib. 1. fidei cap. 9. Tres, inquit, hypostases, id est subsistentias, & Personæ. Et D. Amb. in Symbol. Apostol. cap. 2. Catholicum est, inquit, ut & unum Deum secundum unitatem substantiæ fateamur, & Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum in suâ quemque subsistentiâ sentiamus. Idem habent D. Greg. Nazianz. orat. 25. ad Arian. n. 52. D. Chrysost. ad Heb. 1. hom. 2. D. Cyril. Alex. Dialog. de Trinit. lib. 2. D. Epiphani. heres. 73. D. Hilar. lib. de Synodis, §. Volens D. Hieron. tom. 9. epist. 17. Theodoret. ad Hebr. 1. ad illud: Figura substantiæ, & alii.

Dicent primò, Concilia, & Sanctos Patres intelligi posse de subsistentia, non in abstracto, sed in concreto, quo sensu idem esse in Deo tres subsistentias, atque tres subsistentes, seu habentes subsistentiam; non autem quod sint tres rationes formales subsistendi. Sed contra, quia concreta substantiva non multiplicantur in Deo, nisi multiplicata ratione formali, ut cum D. Thom. hic q. 30. art. 4. docent Doctores Catholici. Et patet ex principiis fidei, nam idè tres Personæ Divinæ non sunt, neque dicuntur tres Dii, quia non multiplicatur Deitas, quæ est significatum formale, licet sint tres habentes Deitatem. Et in Christo Domino una tantum est Persona, quia non multiplicatur personalitas, quæ est ratio formalis, licet Naturæ habentes sint duæ; sed ex Conciliis, & Patribus citatis multiplicatur substantia substantivè; ergo &c.

Dicent secundò, subsistentias ibi sumi, non substantivè, sed adjectivè pro subsistentibus. Sed contra, quia licet nomen abstractum in divinis quandoque usurpetur pro concreto propter identitatem prædicati pro subiecto, nunquam tamen absolute sumitur pro adjectivo; siquidem absolute prolatum continet sensum diversum, & improprium; sic enim licet tres Personæ Divinæ dici possint adjectivè tres Omnipotentes, tres Increati, tres Immensi, nunquam tamen dicuntur absolute tres Omnipotentes, &c. juxta Symbolum D. Athan. & multò minus dici possunt tres Omnipotentia, sumpto abstracto pro concreto; siquidem eo ipso intelligeretur Omnipotentia in concreto substantivè, Concilia autem, & Patres absolute dicunt dari in Deo tres subsistentias, sicque locuti sunt de multiplicatione substantiva.

Dicent tertio, in Deo esse quidem tres subsistentias incommunicabiles ita tamen ut rationem subsistentiæ habeant à subsistentia Essentiæ absolute, & communi, à se autem ut à proprietatibus personalibus habeant solam incommunicabilitatem, qua constituuntur Personæ in ratione Personarum.

Sed contra, quia sequeretur: Primò, Unio nem Humanitatis Christi Domini non esse factam in subsistentia sub ratione subsistentiæ, sed tantum incommunicabilitatis contra illud D. Athan. in Symbol. ibi: Perfectus homo ex anima rationali, & humanâ carne subsistens: Ubi de Unione ad subsistentiam loquitur. Secundò non esse in Deo tres

substantias, sed tres incommunicabiles contra Concil. & Patres supra citatos, qui tres substantias expresse asserunt. Tertiò, substantiam formaliter, prout est substantia, non continere in sua quidditate incommunicabilitatem, quod est falsum, ut ex dicendis constabit; ergo si in Deo concedunt tres incommunicabiles, etiam debent concedere in Deo tres substantias.

192. Probatur tertiò rationibus: Prima ratio est, quia in Divinis admittuntur tres Personalitates realiter distinctæ, quales sunt proprietates illæ Relativæ constituentes Personas, de quibus supra; sed non intelligitur Personalitas, quin intelligatur substantia; siquidem Personalitas solum addit supra substantiam connotationem naturæ rationalis completæ; Substantia enim est gradus veluti magis universalis, qui per suppositalitatem limitatur ad substantias completas, & per personalitatem ad rationales, cum Persona, ut diximus, definiatur: *Rationalis natura individua substantia*, id est substantia; ergo &c.

193. Secunda ratio est, quia Persona per id formaliter subsistit, per quod formaliter redditur incommunicabilis, ut patet in creatis; sed Personæ Divinæ per Relationes redduntur formaliter incommunicabiles, ut ipsi Adversarii fatentur; ergo per illas formaliter subsistunt; alioqui si Relationes solum essent ratio incommunicabilitatis, & substantiam supponerent, sequeretur illas inexistere in re subsistente; hoc autem est contra rationem suppositi, quam ipsi Adversarii dicunt constitui per Relationes; siquidem implicat, quod aliquid sit ratio suppositi, & secundum eandem rationem inexistat in illo, illud supponendo, cum nihil possit supponi, nisi jam subsistendo; ergo &c.

194. Tertia ratio est, quia Concilia, & Sancti Patres, ut in Christo Domino defendant unicam Personam, profitentur, unicam esse illius substantiam; ergo si in Trinitate non essent tres substantiæ, non concederent tres Personas.

195. Quarta ratio est, quia Unio Hypostatica facta est ad substantiam Verbi Divini; siquidem facta est immediate ad id, quod tali naturæ deest; ei autem deest sola substantia; sed talis Unio facta est ad aliquid proprium ipsius Verbi: tum quia ita definitum fuit in Concil. Tolet. 6. in Confess. Fidei, ibi: *Solus Filius suscepit humanitatem in singularitate Personæ, non in unitate Divinæ Naturæ, id est, in eo, quod proprium est Filii, non quod commune est Trinitati*: tum etiam, quia si in aliquo communi, tota Trinitas foret incarnata; ergo cum sola Relatio Filii sit illius propria, sola Relatio tam in Filio, quam in aliis Personis habet rationem substantiæ; sed Relationes sunt tres; ergo in Deo tres dantur substantiæ Relativæ.

196. Quinta ratio est, quia Personæ Divinæ constituuntur, & distinguuntur substantiis, ut docent Concilia, & Sancti Patres, & patet ex supra dictis; sed distinguuntur solum per id, quod est eis proprium, & non commune; ergo id, quod est eis proprium, est substantia; sed solæ Relationes Personales sunt eis propriæ, & distinctæ; hæ autem sunt tres; ergo tres sunt in Deo substantiæ.

197. Obijcies 1. D. Aug. lib. 7. de Trinit. cap. 4. *Omnis, inquit, res ad se ipsam subsistit, quando magis Deus*. Idem tenent alii Patres, qui etiam docent, subsistere esse ad se; sed Relationes sunt ad aliud; ergo non possunt habere rationem substantiæ; consequenterque non sunt in Deo tres

substantiæ relativæ. Respondeo primò apud D. Aug. loc. cit. & alios Patres sumi subsistere pro perfectè existere, ut infra dicemus: nos autem loquimur de substantia propriè dicta, prout est ultimus terminus incommunicabilis.

Respondeo secundò D. Aug. & alios Patres intelligendos esse de significato formali substantiæ, quæ pro ut abstrahit ab absoluta creata, & relativa divina est ad se, hoc est ad constituendum unum per se cum natura: hoc tamen non tollit, quominus significatum materiale substantiæ Divinæ sit relativum; sicut enim Relationes, licet tales sint, constituunt Personas Divinas, quod non reperitur in creatis, ita etiam in Divinis potest subsistere esse ad se, absque eo, quod excludat esse relativum, sive ad aliud.

Obijcies 2. Unius naturæ substantialis una tantum est substantia; sed Natura Divina est una tantum; ergo unicam tantum substantiam absolutam, & non triplicem relativam subsistit. Respondeo distinguendo majorem: Unius naturæ substantialis una tantum est substantia, si natura ipsa sit creata, & finita; transeat major: si sit increata, & infinita, nego majorem: diversa ratio est, quia Natura Divina, cum sit infinite communicabilis, & alioqui non possit communicari per multiplicationem sui ipsius, exigit communicari per multiplicationem suppositi, seu substantiæ, sicque licet sit in se una, potest triplici substantiâ terminari: at verò natura creata, cum sit finite communicabilis, potest per multiplicationem sui ipsius communicari; ac proinde ad sui multiplicationem debet ejus substantia necessariò multiplicari. Dicitur transeat major, quia, An sit possibilis natura creata naturaliter subsistens pluribus substantiis? Quæstio est metaphysica, de qua nos jam alibi in Met. tr. 2. d. 4. à n. 136.

Inferes: Ergo cum Natura Divina sit infinite communicabilis, infinitæ erunt in Deo substantiæ: propter infinitam communicationem ipsius Naturæ, non multiplicatione Naturæ, sed substantiarum. Respondeo negando illationem; cum enim in Deo ad intra duplex tantum sit operatio, nempe Intellectus, & Voluntatis, duplex tantum est processio realis, prout supra diximus.

Obijcies 3. In divinis perfectio simpliciter simplex non multiplicatur realiter; sed subsistere est perfectio simpliciter simplex; siquidem in quolibet ente melius est subsistere, quam non subsistere; Relationes autem multiplicatur realiter; ergo &c. Respondeo primò cum P. Ruiz, & aliis, substantias Relativas dicere quidem perfectionem simpliciter simplicem, sed eandem, ideoque licet multiplicentur rationes subsistendi, non multiplicari perfectionem simpliciter. Non placent, quia perfectio recurrit cum ente; sed multiplicatur entitas relativa; ergo etiam perfectio relativa.

Respondeo secundò cum aliis admittentibus in Deo substantiam absolutam, solam rationem subsistendi absolute esse perfectionem simpliciter, & non ita subsistendi relativè; sicque multiplicata ratione subsistendi relativè, non ideo multiplicatur perfectio simpliciter. Cum tamen & substantiam absolutam, & Relationes Divinas esse perfectiones simpliciter negemus. Respondeo tertiò, concessa majori, negando minorem; subsistere enim prout abstrahit ab absoluto, & relativo non est perfectio simpliciter, quia aut limitationem, aut oppositionem importat, ut supra diximus.

Obijcies 4. Deus prout præcindit à Personis est

est subsistens subsistentiâ absolutâ; sed una subsistentia non potest ulterius subsistere per alias; ergo Relationes non sunt subsistentiæ, sed diversi modi incommunicabilitatis ejusdem subsistentiæ absolutæ. Respondeo negando majorem; Deus enim prout præscindit à Personis, tam determinatè, quàm indeterminatè formaliter non subsistit propriè loquendo, sed identicè, prout ex dicendis constabit.

204. Obicies 5. Natura Divina non terminatur ultimò his Relationibus; siquidem terminata per Paternitatem, adhuc est terminabilis Filiatione, & terminata per Filiationem, adhuc est terminabilis spiratione passivâ; ergo neutra habet rationem subsistentiæ, cum neutra sit ultimus terminus. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem dicimus esse veram de Natura Divina specificativè sumptam, non autem reduplicativè; eadem enim Natura, quæ terminatur Paternitate, terminatur etiam Filiatione, & Spiratione passiva; sed prout est terminata Paternitate, non est terminabilis Filiatione, aut Spiratione passiva, aut contra, quod sufficit, nam de ratione ultimi termini non est, quod natura, quam terminat, specificativè sumpta, & ut distincta à termino, non possit alio termino terminari, sed quod reduplicativè sumpta cum termino ultimo non possit ulterius terminari; cum autem ita se habeat Natura divina cum his tribus relationibus, omnes hæ tres relationes sunt illius subsistentiæ. Vide alibi à nobis dicta in *Metaphys. tract. 2. d. 3. à num. 363.* ubi etiam multa diximus de sequenti conclusionem, quam prætermittere nolimus, quia præcipua in hac materia. Vide igitur pro illâ cit. loco in *num. 396.* pro qua tamen iterum sit:

SECTIO X.

Utrum in Deo admittenda sit subsistentia aliqua absoluta?

205. UAMVIS in hac difficultate P. Soar. & P. Vasq. locis supra cit. in aliquibus conveniant, in aliis tamen differunt quoad rem ipsam, & non in solo nomine.

Conveniunt primò (neque differre possunt) in eo, quod nullus admittit in Deo aliquam rationem absolutam, quæ reddat Deum omnino incommunicabilem, & sit ultimus terminus constitutus Personam, aut semipersonam, ut volebat Cajet. apud P. Soar. *Lustr. in Met. tract. 2. d. 2. num. 205.* Secundò conveniunt, quatenus uterque concedit Naturæ Divinæ suam existentiam substantialem independentem à Relationibus.

206. Differunt primò in re, quatenus P. Soar. *tom. 1. p. d. 11. sect. 3. §. Dico primò.* docet, existentiam Naturæ Divinæ illam reddere, non solum substantialiter existentem, id est, non in subiecto, quod commune est etiam existentis substantialibus creatis, sed etiam reddere illam existentem in se, & per se, id est, nullo indigentem sustentante, aut re, aut ratione distincto, ut in se, & per se existat. At verò P. Vasq. *1. p. d. 125. num. 9.* docet Essentiam Dei per existentiam illam tantum non compleri nostro modo intelligendi, ut per se esse possit sine aliquo alio, id est, sine modo illo relationis, quo suppositum constituitur, in quo satis differt à P. Soar. quoad rem.

207. Differunt secundò quoad vocem, quatenus

P. Soar. existentiam illam per se vocat subsistentiam, & P. Vasq. id simpliciter negat, & conformius quidem ad Concil. & Sanct. Patres, ut latè ostendit *cap. 4.* cujus ratio est (præter alias, de quibus statim,) quia subsistentia est ultimus terminus ultimò complens naturam, illamque reddens incommunicabilem; sed hanc incommunicabilitatem nullum prædicatum absolutum in Deo potest includere; absoluta enim in Deo omnia sunt communia; ergo &c. His positis.

Dico 1. In Deo prout præscindit à Personis datur subsistentia absoluta, si sermo sit de subsistentia lato modo, & improprie. Ita P. Arriaga *1. p. d. 51. sect. 2. n. num. 7.* P. Amicus *1. p. d. 21. num. 9.* Probatur, quia subsistentia prout sic sumpta, nihil aliud est, quàm existentia absoluta perfectissima debita Naturæ Divinæ, etiam ut præcisè à Relationibus, per quam ipsa Natura Divina sit independentens ab omni subiecto, & supposito distincto; sed hujusmodi existentiam habet Natura Divina, prout præscindit à Personis; ergo prout sic habet hujusmodi subsistentiam absolutam, improprie, & lato modo subsistentiam nuncupatam.

Dices 1. Existentia creata non habet hanc rationem subsistentiæ improprie, & lato modo dictæ; ergo neque illam habebit Existentia Divina. Respondeo dato antecedente, quod etiam poterat negari cum P. Arriaga cit. negando consequentiam; diversa ratio est, quia existentia creata, cum sit imperfecta, & incompleta in genere existendi, idè indiget complemento distincto, quo compleatur, qualis est ejus subsistentia; at verò Existentia Divina, cum sit perfectissima, idè non ex indigentia, sed ex fecunditate postulat subsistentias relativas, quibus compleatur in ratione suppositi.

Dices 2. Relationes Divinæ habent suas existentias proprias relativas, ut supra diximus, virtualiter distinctas ab existentia absoluta Naturæ; ergo addendo illas Naturæ, eam compleant in ratione existentis formaliter; alioqui non efficerent cum illa unum per se; neque enim ex duobus entibus completis fit unum per se. Respondeo negando consequentiam, ad cujus probationem, dicimus ad efficiendum unum per se, sufficere, quod Relationes Divinæ compleant Naturam in ratione suppositi incommunicabiliter; & natura illas compleat in ratione principii perfectè operativi in ordine ad tertium constitutum, qualis est Persona Divina.

Dico 2. In Deo prout præscindit à Personis non datur subsistentia absoluta proprie dicta. Ita Doctores supra citati *num. 185.* Probatur primò auctoritate in sexta Synodo *att. 11. & 13.* ibi: *Sabellianorum ista est pravitas, in unam subsistentiam tres confundere subsistentias.* Et infra: *Utrumque, ait, esse impium, tam singularitas circa subsistentiam, quam ternalitas in Naturis.* Et infra: *Neque, inquit, substantias confundentes, & in unam eas subsistentiam deducentes:* Et D. Damascen. *epist. de Trisagio.* *Trinitatem, ait, impossibile est dicere unam hypostasim.* Et infra: *Non est autem ipsorum communis una hypostasis; Deitas autem communis est trium hypostasum una existens.* Et D. Ambr. in *Symbol. Apostol. cap. 2.* *Sabellius, inquit, docuit unam subsistentiam esse Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, unamque, trinominem personam.* Et D. Hilar. *lib. de Synodis.* *Non unum subsistentem, sed unam substantiam non differentem.* Idem habent D. Iustin. *cap. 17. ad Orthodoxos.* D. Athan. *dialog. 1. contr. Anomæum.* D. Greg.